

România, un spațiu închis al persoanelor cu dizabilități

În Europa există mai mult de 80 milioane¹ de persoane cu dizabilități. În România numărul lor se ridică la aproximativ 700.000². Pentru aceste persoane adaptarea la mediul social este diferită, de cele mai multe ori dificilă. Dacă în unele țări ele beneficiază de un ajutor considerabil, de înțelegere și suport, în altele reprezintă doar o minoritate. La nivel național, reprezentanți ai diferitelor instituții afirmă că integrarea în Uniunea Europeană (UE) a fost un pas important și necesar, aducând beneficii celor în cauză, chiar dacă mai este încă de lucru. Însă, persoanele cu dizabilități care se confruntă zilnic cu realitatea din România, văd lucrurile dintr-o altă perspectivă.

Reprezentanți din cadrul unei asociații care sprijină persoanele cu dizabilități afirmă că lucrurile au evoluat în ultimii ani. În trecut, termenul „handicap” era perceput într-un mod predominant negativ.

„Oamenii se purtau ciudat și persoanele cu handicap erau batjocorite și uneori scuipate. Cuvântul handicap a ajuns să fie un mod de jignire. Încetul cu încetul au apărut organizații ale persoanelor cu dizabilități. Prin apariții în presă, prin proiecte, prin comunitate, lucrurile au început să se schimbe și acum comunitatea privește lucrurile puțin diferit. Oamenii au început să vadă că nu sunt monștri sau cine știe ce ciudățenii ale naturii, ci pur și simplu niște persoane care au o problemă de sănătate. Dar încă mai e de lucru. Există diferențe mari în UE în ceea ce privește capacitatea financiară, felul în care statul și autoritățile sprijină activitățile de genul ăsta, chiar și nivelul înțelegerii problemelor”, a declarat Daniel Filipaș, manager general în cadrul Asociației Esperando Baia Mare.

---

¹ conform European Disability Forum- http://www.edf-feph.org/Page_Generale.asp?DocID=12534

² conform Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice- <http://eupd.ro/persoanele-cu-handicap-reprezinta-367-din-populatia-romaniei/>

Foto 1 Daniel Filipaş

O schimbare majoră în modul de îngrijire și atenție acordate persoanelor cu dizabilități a avut loc după integrarea României în UE.

”Modelele pe care le avem în îngrijirea persoanelor cu dizabilități și în felul în care lucrăm sunt în cea mai mare parte din UE.

Când s-a înființat asociația, nu speram să învățăm de la parteneri din Europa, dar

au fost zeci de ocazii, au fost și specialiști care au venit. Au fost programe care au ajutat la schimbarea instituțională sau a politicilor, la adoptarea unor legi, la crearea unor instituții, a unor servicii publice și private (ONG-uri) și care au ajutat la îmbunătățirea activităților. De exemplu, am avut proiecte privind folosirea mijloacelor IT în activități cu persoane cu dizabilități. Există zeci de instrumente de genul acesta. Sau, ca un alt exemplu, participarea la terapiile cu animale ale persoanelor cu dizabilități. Terapie cu cai, câini, iepuri, canari, porcușori de guineea. Nu știu dacă am fi făcut lucrurile astea dacă nu am fi făcut parte din aceste proiecte și nu am fi văzut cum lucrează alții”, a mai adăugat Filipaş.

Însă România văzută prin ochii celor cu dizabilități este o Românie ce impune limitări și constrângeri. Este un spațiu închis cu prea puține posibilități, unde proiectele europene aduc rar rezultate vizibile.

Activitățile lui George sunt limitate de scaunul cu roțile. Problema cu care se confruntă este rezultatul unui accident sportiv. *„Viața mea e o piesă de teatru formată din toate genurile. Momentan lucrez în telecomunicații și part-time la o editură. Am practicat rugby timp de zece ani și într-un meci m-am accidentat grav. Am fost diagnosticat cu traumatism vertebro medular. M-am simțit dat la o parte din cauza nepăsării, a accesibilității reduse cu care mă confrunt. Nu am observat mari îmbunătățiri după intrarea României în UE, în ceea ce ne privește. Ceva produse alimentare o dată pe an, mălai, câteva conserve, niște paste”, a relatat George Baltă din București.*

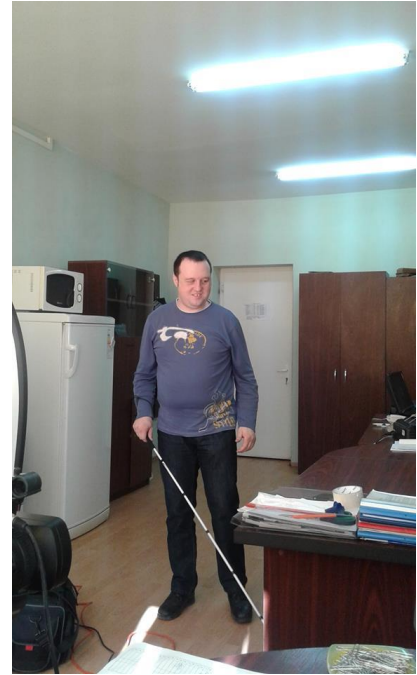
George afirmă că vrea să se recupereze și că are planuri mari de viitor în ciuda dificultăților pe care le întâmpină. *„Vreau să mă recuperez, să ajung la Cupa Mondială de rugby din luna septembrie. Lumea din România ar trebui să vadă*

dincolo de dizabilitate, pentru că dizabilitate nu are cel ce are picioare dar nu le mai poate folosi, dizabilitate are cel ce are creier și nu îl folosește”, a mai spus el.

O altă poveste este cea a lui Mihai Mărieș din Baia Mare. La câteva luni de viață, din cauza unei erori medicale, a devenit nevăzător. Din 2008 lucrează la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Maramureș. „*Cel mai dificil mi s-a părut să conving angajatorul să mă angajeze în ciuda problemei mele.*”

Foto 2,3 Mihai Mărieș

Am beneficiat de cursuri de formare gratuite, dar pe nimeni nu preocupă ce se întâmplă cu oamenii, după ce absolvă aceste cursuri. Nu sunt sprijiniți în căutarea unui loc de muncă decât cel mult pe hârtie. În proiecte e scris frumos că vom face și vom drege, dar este doar de suprafață. Ceea ce implică anumite cheltuieli se amână, ba chiar se trece peste timpul limită pe care UE îl dă pentru implementare.

Uniunea Europeană nu ar trebui să se lase indusă în eroare de ceea ce scrie pe hârtie. De cele mai multe ori, datele sunt false. Ceea ce este scris nu se regăsește decât într-o mica măsură în realitate”, a spus el.

O societate este cu atât mai dezvoltată și mai avansată cu cât are mai bine grijă de cei mai defavorizați dintre membri săi. Totuși, România mai are mult de recuperat și este observabil faptul că între concept și rezultat există o lacună. Este necesară o mai mare deschidere către spațiul occidental.

Adela ONEA, Mădălina ZETE
Centrul Universitar Nord Baia Mare
Universitatea Tehnică Cluj-Napoca